

Thomas A. Jackson

A perzsa Tirshata

A King James fordítású angol Bibliában meghagyták ezt a szót: Tirshata. Egyszerűen csak átvették a héber szövegből fordítás nélkül. Nehémiásnál találkozunk ezzel a kifejezéssel a 7:65, 69, 8:9, és 10:2-ben, és két ízben Nehémiásra vonatkoztatva. Ma már a legtöbb modern fordítás a tirshatát is lefordítja, ami „kormányzót” jelent, vagy pedig helytartót. Amikor a King James fordítás készült, még nem ismerték az óperzsa nyelvet. A modern kutatások hozták felszínre ennek a szónak az értelmét, mely szerint tirshata annyit jelent „valaki, akit félnek”, és ez ki lehetne más, mint az uralkodó, vagy a hatalom képviselője, a kormányzó. Tirshata a perzsa megfelelője a babilóniai „pehah”-nak, ami kormányzót jelent.

A pehah kifejezéssel gyakran találkozunk az Ószövetségben és egy néhányszor Nehémiásra vonatkoztatva.

A tirshata (amivel ebben a cikkben foglalkozunk) egy kettős értelmű rangjelző, ami alkalmazható bármilyen hivatalt viselő személyre pl. olyan értelemben, mint „őfelsége”. Ilyen vonatkozásban használták a satrafákra, bár Nehémiás nem volt satrafa (kényúr). A perzsa birodalom 20 nagy tartományra oszlott, amit satrapiáknak vagy alkirályságnak neveztek, és mindegyikben egy, a király által kinevezett satrafa uralkodott. A satrafák provinciájukban a „királyok királyának” nevében uralkodtak (ezt a címet viselték a perzsa királyok), és addig tartott az uralmuk, amíg a királyi udvarnál kedvelték őket.

A satrapiák (provinciák) is fel lettek osztva kerületekre, és ott kormányzók uralkodtak, akik rendszerint a helyi hercegségekből kerültek ki. Nehémiás egyike volt ezeknek a kormányzóknak. Az ő területe Jeruzsálem, és ehhez tartozott Palesztina és Szíria is, Abarnahara satrafa fennhatósága alatt volt. Nehémiást maga a király helyezte ebbe a pozícióba, akinek ő pohárnoka volt. Herodotus ógörög történész szerint a pohárnoki tisztség „nagy megbecsülést jelentett a perzsáknál”. Nehémiás szabad bejárása a királyhoz lehetővé tette, hogy engedélyt kérjen az eltávozásra azért, hogy felépítse Jeruzsálem lerombolt falait. Az engedélyt meg is kapta, és valószínű ekkor történt a kormányzói kinevezése is. Az ő

kormányzóságra való kinevezése révén szakadt el Júda Szanballat uralma alól, aki Samária kormányzója volt, és egy ideig Júda is hozzá tartozott. Nehémiás 12 évig maradt meg kormányzói tisztségben.

Nehémiás tirshata-ként fejezte be a kormányzást, és úgy tért vissza Perzsiába, hogy átvegye az újabb kinevezést. Júdába való visszatérése bizonyítja, hogy nagy tekintélynek örvendett a királyi udvarban, amely pedig arról volt híres, hogy könnyen leváltotta tisztségviselőit, ha hűtlenné vagy alkalmatlanná váltak. A második fordulóban Nehémiás felmérte, hogy milyen vallásos reformokra van szükség Jeruzsálemben, aztán elegyengette az utat Ezsdrának a munkához.

Nem tudjuk, mikor ért véget Nehémiás megbízatása, és milyen körülmények között fejezte be hivatalát, csak azt tudjuk, hogy Kr. e. 411-ben Jeruzsálemben perzsa kormányzó uralkodott.

Biblical Illustrator, 1984.

Ford. Gerő Sándorné

Itthoni Hamlet

*Láttam a földet. E füstölgő göröngy kezemben az.
Néhány milliónyi szív dobog rajta –
s mind egyedül!
Füvom róla a port: fel-felparázslék,
S mégis csak hűl, egyre hűl, csak hűl
istentelenül!*

Farkas Árpád